

Ein cyf: PT/jm

Gofynnwch James Merrifield
am:

Eich cyf:

01656 644 200

Dyddiad: 13 Gorffennaf 2012

James.Merrifield@ombwdsmon-cymru.org.uk

Mr Jon House
Prif Weithredwr
Cyngor Caerdydd
County Hall
Atlantic Wharf
Caerdydd
CF10 4UW

Annwyl Jon

Llythyr Blynyddol 2011/12

Yn dilyn cyhoeddi fy Adroddiad Blynyddol yn ddiweddar, rwy'n falch o gynnwys y Llythyr Blynyddol (2011-2012) ar gyfer Cyngor Caerdydd.

Mae'r Llythyr Blynyddol yn rhoi dadansoddiad clir a chryno i chi o'r holl gwynion a dderbyniwyd, ac a fu'n destun ymchwiliad gan fy swyddfa i, yn ystod 2011/12 yng nghyswllt eich Cyngor. Fe welwch hefyd fanylion yr amser a gymerodd eich Cyngor i ymateb i geisiadau am wybodaeth gan fy swyddfa i, yn ogystal â chrynodebau o'r holl adroddiadau a gyhoeddwyd yng nghyswllt eich Cyngor.

Fel y nodir yn fy Adroddiad Blynyddol, gwelwyd 13% o gynnydd yng nghyfanswm y cwynion a dderbyniwyd gan fy swyddfa am gamweinyddu a methiannau yn y gwasanaeth o'i gymharu â 2010/11. Er mai cwynion iechyd eto yw'r math mwyaf niferus o gŵyn a dderbyniwyd gan fy swyddfa, meysydd Cynllunio a Thai o hyd yw'r mathau mwyaf niferus wedyn.

Mae'n braf nodi'r lefelau cynyddol o 'Atebion Sydyn' a 'Setliadau Gwirfoddol' na fyddai'n bosibl yn aml heb gydweithrediad cyrff cyhoeddus. Mae hyn yn golygu y llwyddwyd i gynyddu nifer y cwynion a gafodd eu terfynu ar gamau cynharach heb yr angen i gynnal ymchwiliad llawn (lle mae'n glir nad oes ystyriaethau systemig yn gysylltiedig â'r gŵyn).

Serch hynny, mae fy swyddfa wedi gorfod cyhoeddi nifer o Adroddiadau Budd Cyhoeddus yn ystod 2011/12 a amlygodd fethiannau a phryderon difrifol. Mae nifer yn ymwneud â chwynion am awdurdodau lleol, a byddwn yn annog pob cyngor i edrych eto ar yr adroddiadau hyn, sydd ar gael ar fy ngwefan, i wneud yn siŵr bod y gwersi'n cael eu dysgu. Mae eraill yn ymwneud â materion iechyd ond gallent hefyd gynnwys cyfleoedd dysgu cyffredinol ar gyfer awdurdodau lleol.

Lleisiais bryderon yn Llythyrau Blynyddol y llynedd am yr amser y mae cyrff cyhoeddus yn ei gymryd yng Nghymru i ymateb i geisiadau gan fy swyddfa am wybodaeth ac mae'n siomedig nad yw'r sefyllfa wedi gwella. Mae'r ystadegau ar gyfer 2011/12 yn dangos bod yr amseroedd ymateb ar gyfartaledd ar gyfer Awdurdodau Lleol, yn ogystal â chyrrff eraill, yng Nghymru wedi gwaethygu i'r graddau bod oddeutu tri chwarter yr ymatebion yn cael eu derbyn dros bedair wythnos ar ôl gofyn amdanynt. Rwy'n parhau i annog pob corff cyhoeddus yng Nghymru i gynorthwyo fy staff i fwrw ymlaen â'u hymchwiliadau drwy ddarparu ymatebion yn brydlon.

Gan gyfeirio at berfformiad eich Cyngor, bu cynnydd bychan yn nifer y cwynion a ddaeth i law fy swyddfa ac yn nifer y cwynion y cynhaliodd fy swyddfa ymchwiliad iddynt o'u cymharu â'r ffigurau ar gyfer 2010/11. Roedd y nifer fwyaf o gwynion yn ymwneud â Thai, ac roedd y ffigur hwn bron dair gwaith y ffigur y gellid ei ddisgwyl ar gyfer eich Awdurdod. Daeth nifer cymharol fawr o gwynion yn ymwneud â Chynllunio a Rheoli Adeiladu, a Gwasanaethau Cymdeithasol Plant i law fy swyddfa hefyd.

O safbwynt canlyniadau cwynion, dengys y ffigurau bod fy swyddfa wedi cyflwyno nifer uwch o adroddiadau 'Wedi'u cadarnhau' nag y gellid ei ddisgwyl ar gyfer eich Awdurdod. Mae fy swyddfa hefyd wedi cael achos i gyflwyno un Adroddiad Budd Cyhoeddus a byddwn yn eich annog i adolygu'r adroddiad hwn er mwyn sicrhau bod yr holl wersi wedi'u dysgu. Yn olaf, mae'n braf nodi bod dros hanner yr ymatebion i geisiadau am wybodaeth oddi wrth fy swyddfa wedi dod i law cyn pen pedair wythnos a byddwn yn gobeithio gweld gwelliant parhaus yn y maes hwn.

Yn olaf, rwyf wedi nodi fy mhryder am y 49% o gynnydd yn nifer y cwynion Cod Ymddygiad a dderbyniwyd gan fy swyddfa yn Adroddiad Blynyddol eleni, ynghyd â chymau y byddaf yn ystyried eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw arferion sy'n dod i'r wyneb yng nghyswllt y cyfryw gwynion. Rwyf hefyd wedi nodi newidiadau ar gyfer hyrwyddo proses datrys cwynion yn lleol a lleihau nifer y cwynion gan gynghorwyr yn erbyn cynghorwyr eraill y mae fy swyddfa yn eu derbyn. Oherwydd hyn, gobeithio y gallaf ddweud y bu gostyngiad yn nifer y cwynion Cod Ymddygiad a fydd wedi'u derbyn flwyddyn nesaf.

Bydd copi o'r llythyr hwn yn cael ei gyhoeddi ar ein gwefan yn y man. Byddwn yn hapus i gwrdd â chi i drafod cynnwys y llythyr hwn a gwaith fy swyddfa, os byddai hynny'n fuddiol yn eich barn chi.

Yn gywir

Peter Tyndall
Ombwdsmon

Atodiad

Mae adrannau A a B yn rhoi dadansoddiad o nifer y cwynion yn erbyn Caerdydd dderbyniwyd ac a fu'n destun ymchwiliad gan fy swyddfa yn ystod 2011-2012.

Mae adran C yn cymharu nifer y cwynion yn erbyn Caerdydd a dderbyniwyd yn fy swyddfa yn ystod 2011-2012, â'r cyfartaledd ar gyfer awdurdodau lleol yn ystod yr un cyfnod. Mae'r ffigurau wedi'u cyflwyno yn ôl categorïau pwnc.

Mae adrannau D ac E yn cymharu nifer y cwynion yn erbyn Caerdydd a dderbyniwyd, ac a fu'n destun ymchwiliad gan fy swyddfa yn 2011-2012, â'r cyfartaledd ar gyfer awdurdodau lleol (wedi'i addasu ar gyfer dosbarthiad poblogaeth¹) yn ystod yr un cyfnod.

Mae adran F yn cymharu canlyniadau'r cwynion ar gyfer Caerdydd yn ystod 2011-2012 â'r canlyniadau ar gyfartaledd (wedi'u haddasu ar gyfer dosbarthiad poblogaeth) yn ystod yr un cyfnod. Gelwir adroddiadau Budd Cyhoeddus a gyhoeddir o dan adran 16 o Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 yn adroddiadau 'Adran 16'.

Mae Adran G yn cymharu amseroedd ymateb Caerdydd yn ystod 2011-2012 â chyfartaledd yr amseroedd ymateb ar gyfer pob awdurdod lleol, a phob corff cyhoeddus yng Nghymru yn ystod yr un cyfnod. Mae Graff G yn mesur yr amser rhwng y dyddiad y mae fy swyddfa yn anfon llythyr 'cychwyn ymchwiliad', a dyddiad derbyn ymateb llawn gan y cyrff cyhoeddus i'r llythyr hwnnw gan fy swyddfa.

Mae Adran H yn darparu dadansoddiad o'r holl gwynion Cod Ymddygiad a dderbyniwyd yn erbyn Cynghorwyr Caerdydd yn ystod 2011-2012.

Yn olaf, mae Adran 'I' yn cynnwys crynodebau'r holl adroddiadau a gyhoeddwyd yng nghyswllt Caerdydd yn ystod 2011-2012.

Er mwyn helpu i fesur perfformiad yn ystod 2011-2012, mae llawer o adrannau hefyd yn cynnwys y ffigurau perthnasol ar gyfer 2010-2011.

Stoc Tai

Fel gyda'r ffigurau ar gyfer 2010-2011, nid yw'r ffigurau ar gyfer 2011-2012 wedi cael eu haddasu i ystyried y broses o drosglwyddo'r stoc tai. Ond, nodir ei bod yn debygol y bydd mwy o gwynion Tai lle mae awdurdodau lleol wedi cadw'u stoc tai.

Adborth

Rydym yn croesawu eich adborth ar y wybodaeth amgaaedig, gan gynnwys awgrymiadau am unrhyw wybodaeth i'w chynnwys yng nghrynodebau blynyddol y dyfodol. Dylid anfon unrhyw adborth neu ymholiadau at james.merrifield@ombudsman-wales.org.uk.

---

¹ <http://www.statswales.wales.gov.uk/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=16889>. Mae'r holl ffigurau wedi'u talgrynnu i 0 lle degol.

A: Cwynion a ddaeth i law fy swyddfa

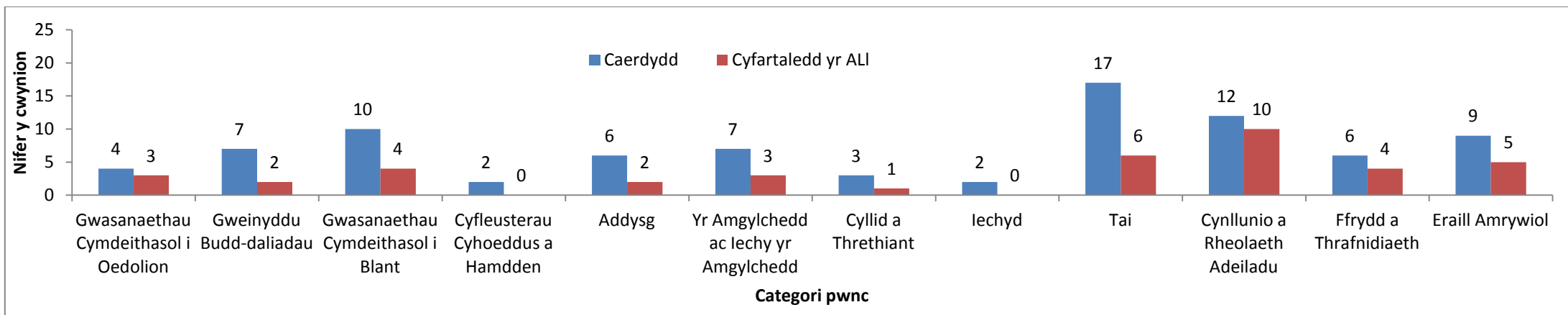
Pwnc	2011-2012	2010-2011
Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion	4	4
Gweinyddu Budd-daliadau	7	3
Gwasanaethau Cymdeithasol i Blant	10	2
Adnoddau Cymunedol ac Hamdden	2	1
Addysg	6	11
Yr Amgylchedd ac Iechyd yr Amgylchedd	7	10
Cyllid a Threthiant	3	6
Iechyd	2	2
Tai	17	21
Cynllunio a rheolaeth adeiladu	12	14
Ffyrdd a Thrafnidiaeth	6	4
Amethyddiaeth a Physgodfeydd	0	1
Eraill Amrywiol	9	2
Cyfanswm	85	81

B: Cwynion yr aeth fy swyddfa â hwy ymlaen i ymchwiliad

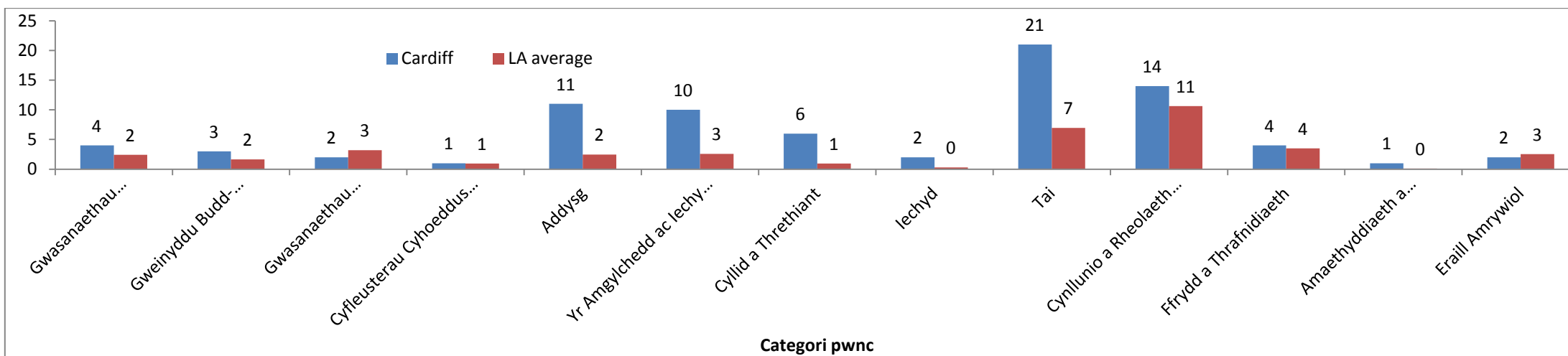
	2011-2012	2010-2011
Nifer y cwynion yr aethpwyd â hwy i ymchwiliad	7	6

C: Cymharu cwynion yn ôl categori testun gyda'r ffigur cyfartalog ar gyfer awdurdodau lleol

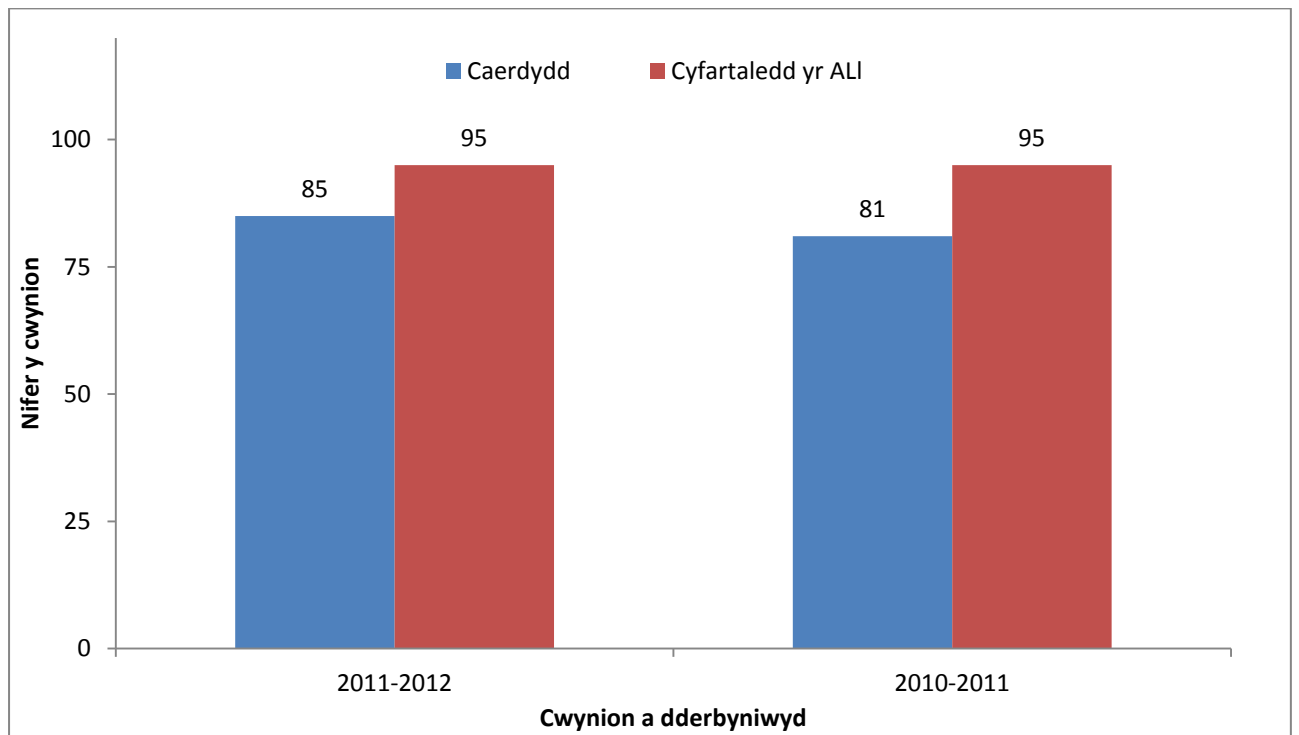
2011-2012

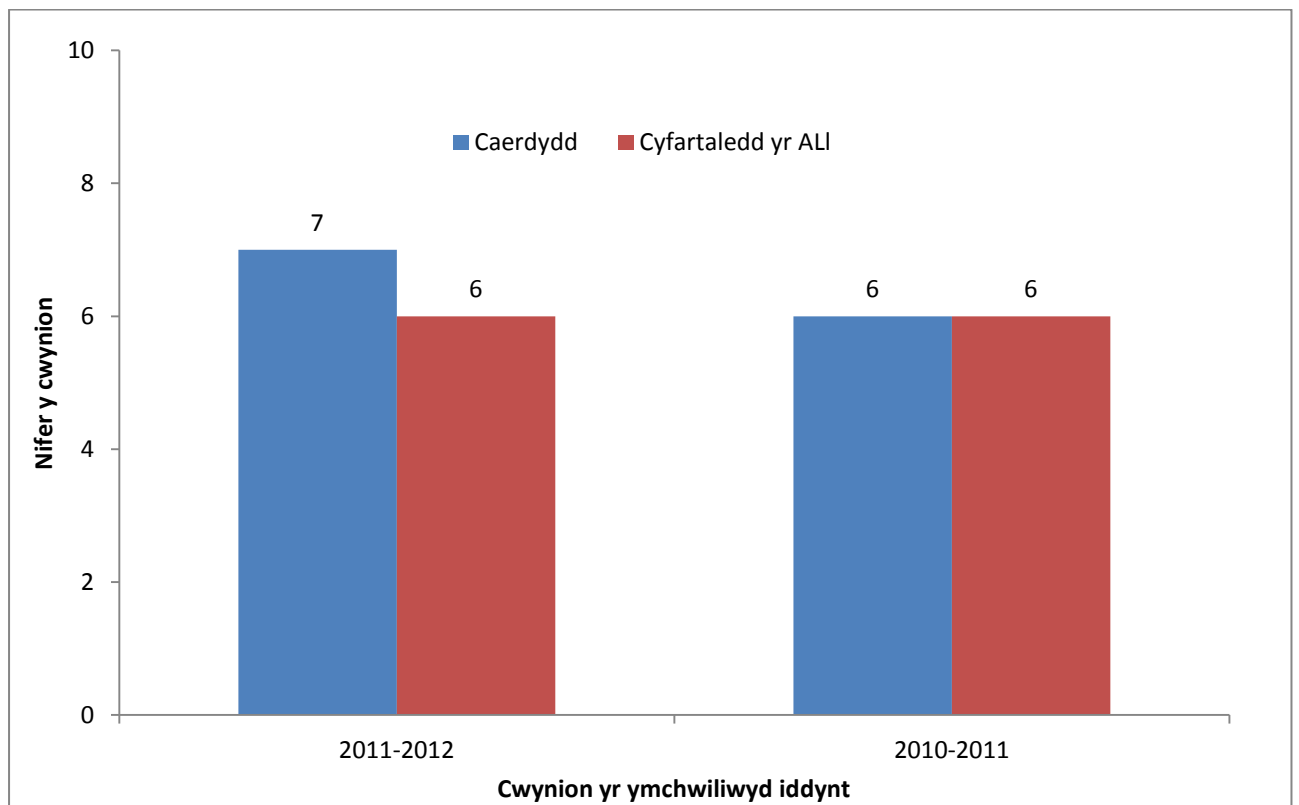
2010-2011

D: Cymharu cwynion a ddaeth i law fy swyddfa gyda'r ffigur cyfartalog, wedi'u haddasu yn ôl dosbarthiad y boblogaeth

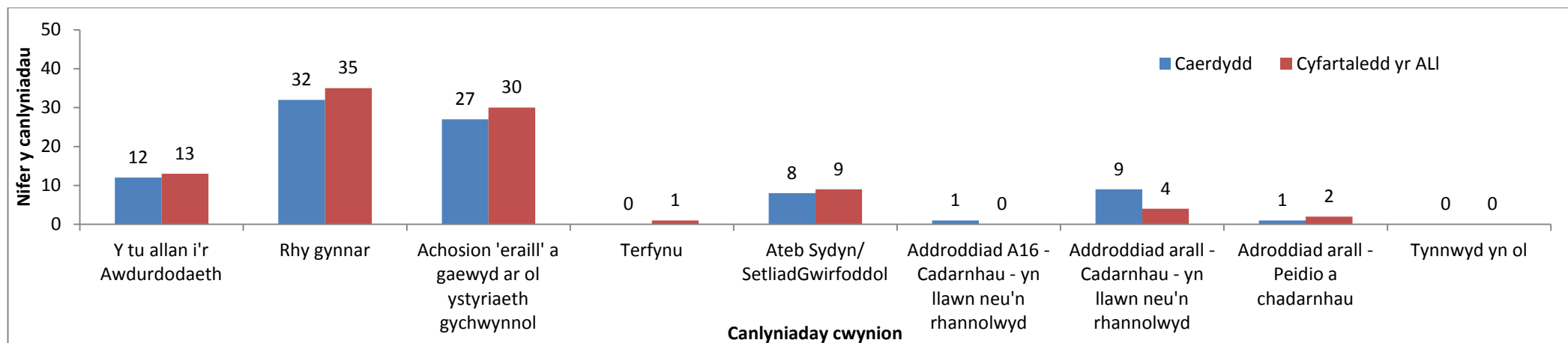

E: Cymharu'r cwynion y bu i'm swyddfa ymchwilio iddynt gyda'r ffigur cyfartalog, wedi'u haddasu yn ôl dosbarthiad y boblogaeth

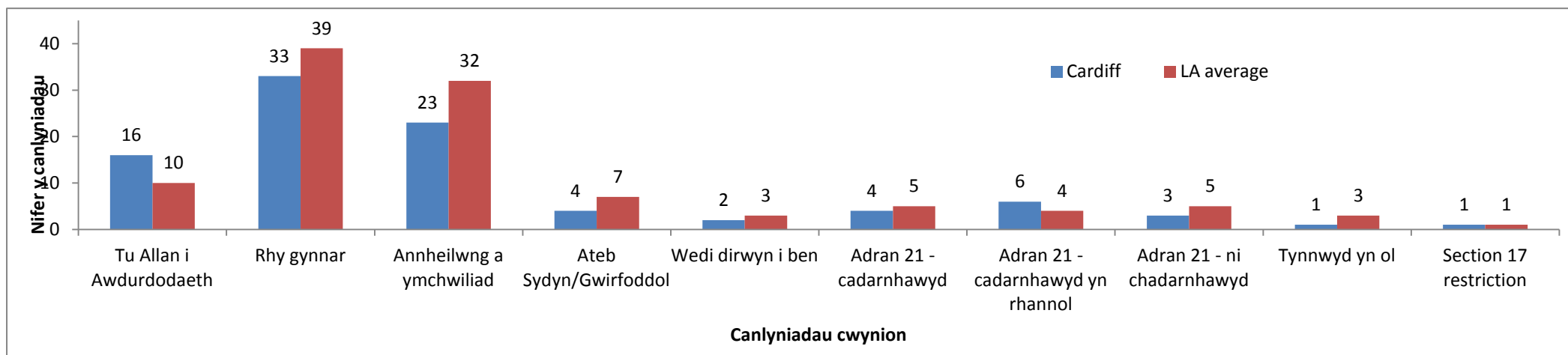

F: Cymharu canlyniadau cwynion gyda'r canlyniadau cyfartalog, wedi'u haddasu yn ôl dosbarthiad y boblogaeth

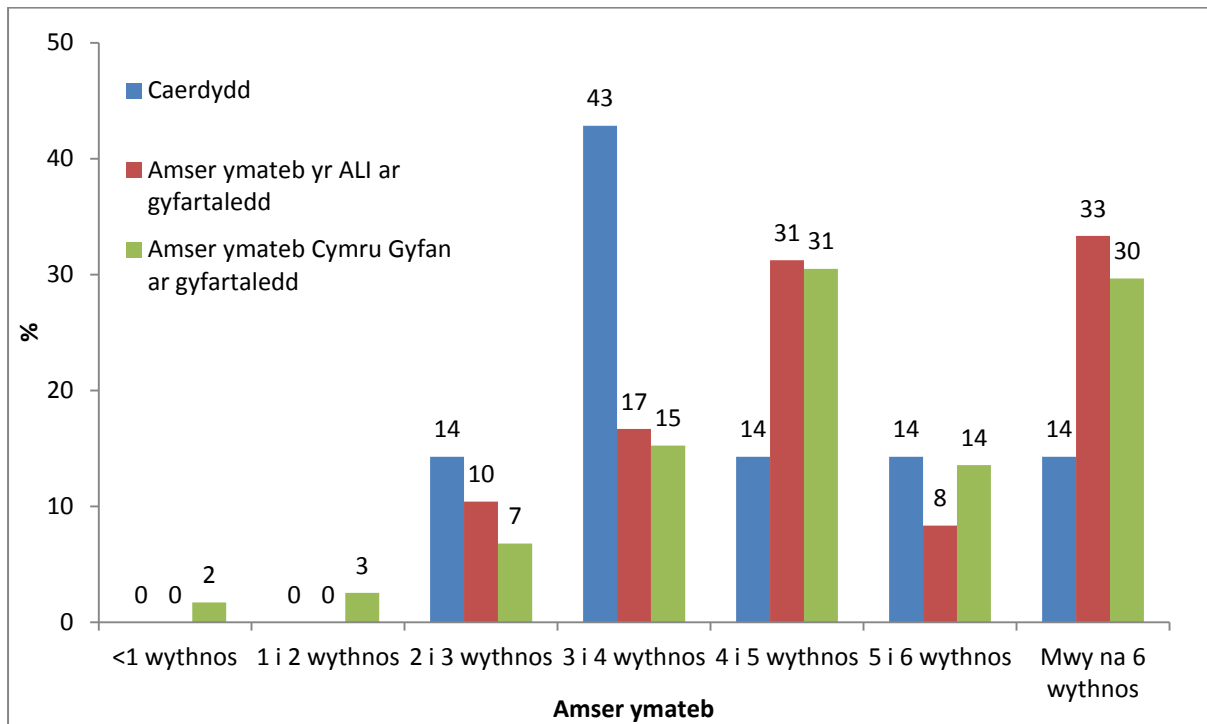
2011-2012

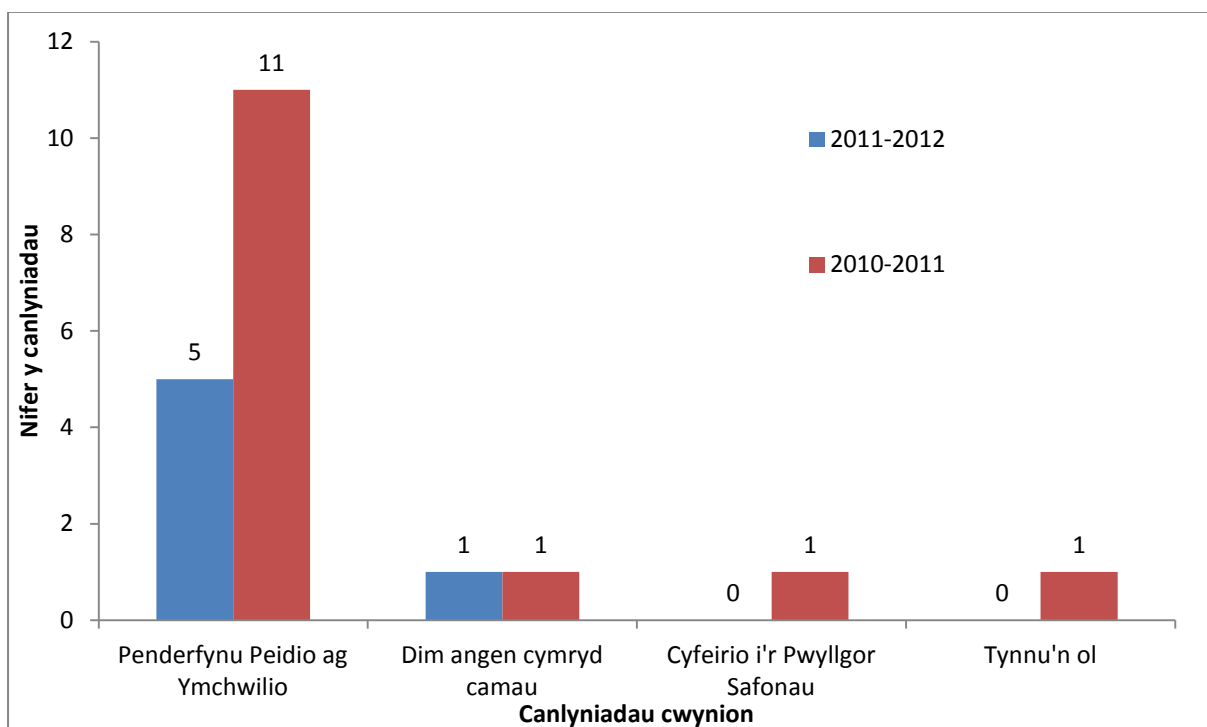
2010-2011

G: Cymharu amseroedd Caerdydd ar gyfer ymateb i geisiadau am wybodaeth ag amseroedd ymateb yr holl ALI a Chymru Gyfan ar gyfartaledd, 2011-2012

H: Cwynion y Cod Ymddygiad

I: Crynodebau'r adroddiadau

Addysg

Cadarnhawyd

Mawrth 2012 – Arall – Cyngor Sir Caerdydd

Dywedodd Mr Y nad oedd y Cyngor Sir wedi ymateb yn effeithiol i'w gwynion yn dilyn penderfyniad gan y Corff Llywodraethu ynglŷn â thriniaeth ei fab yn yr ysgol. Dywedodd nad oedd wedi derbyn gwrandawriad llawn a theg. (Honnwyd bod ei fab wedi hacio i mewn i system gyfrifiadurol yr ysgol ac roedd wedi'i wahardd rhag defnyddio cyfrifiadur yn yr ysgol). Aeth ymlaen i gynhyrchu tystiolaeth gref ar ran ei fab. Nid oes gan yr Ombwdsmon awdurdodaeth dros ysgolion na chyrrff llywodraethu ond gall edrych ar weithredoedd y Cyngor Sir mewn cysylltiad â gweithredu'r broses cwynion. O dan weithdrefn gwyno'r ysgol, mae rôl y Cyngor Sir yn gyfyngedig i adolygu'r broses.

Canfu'r Ombwdsmon bod oedi cyson ar ran y Cyngor Sir wrth ddelio â chwynion. Er clod iddo, ar ôl oedi cychwynnol yn dilyn cwyn gyntaf Mr Y, roedd wedi gofyn i'r Corff Llywodraethu ail-glywed y gŵyn. Ddeng mis yn ddiweddarach, dywedodd y Corff Llywodraethu ymhen hir a hwyr, ei fod yn barod i ystyried un agwedd yn unig. Cwynodd Mr Y eto i'r Cyngor Sir ond nid oes unrhyw dystiolaeth eu bod wedi rhoi unrhyw ystyriaeth i'w ail gŵyn. Dywedodd yr Ombwdsmon y byddai wedi disgwyl i unrhyw adolygiad amlygu'r oedi a chyfyngiad hwyr cwyn Mr Y, na fyddai unrhyw berson rhesymol yn dweud ei fod yn dderbyniol. Mynegodd yr Ombwdsmon ei bryderon bod buddiannau mab Mr Y wedi'u diystyru yn yr achos hwn.

Bu i'r Ombwdsmon ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor Sir: a) ymddiheuro a gwneud taliad o £750 am y camau diangen y bu'n rhaid i Mr Y eu cyflawni wrth wneud ei gwynion, b) adolygu ei broses ar gyfer delio â chwynion Addysg, yn cynnwys cyflwyno amserlenni a chanllawiau i swyddogion a c) hwyluso cyngor TG annibynnol ar y materion a godwyd yn y cwynion a gwneud argymhelliad priodol i'r ysgol.

Rhif cyfeirnod yr achos 201100418

Ionawr 2012 – Gweithdrefnau ac apeliadau derbyn – Cyngor Sir Caerdydd

Cwynodd Mr P nad oedd y Cyngor wedi ystyried apêl ganddo ef a rhieni Plentyn A yn briodol yng nghyswllt derbyn i ysgol o'u dewis hwy. Holodd Mr P a ystyriwyd tystiolaeth feddygol a gyflwynwyd yn yr achos ac a ymdriniwyd ag apeliadau eraill a wrandawyd arnynt ar y pryd mewn ffordd gyson. Cododd Mr P bryderon ynghylch bod penderfyniad yr apêl a'r lleoliad ysgol terfynol ar gyfer Plentyn A wedi cael eu cadarnhau'n hwyr; hefyd nag ymdriniwyd â'i lythyr cwyn yn unol â'r amserlen a nodir yng ngweithdrefn gwyno'r Cyngor.

Canlyniad yr apêl oedd nad oedd y dadleuon dros dderbyn Plentyn A a'r apelyddion eraill i'r ysgol dan sylw mor gryf fel y dylent droi'r fantol yn erbyn unrhyw niwed i'r ysgol o ganlyniad i gynyddu ei niferoedd derbyn dros y trothwy disgyblion a gytunwyd ar gyfer yr ysgol. Rhoddwyd Plentyn A a'r apelyddion eraill ar y rhestr aros ar gyfer yr ysgol honno.

Darganfu'r ymchwiliad yr ymdriniwyd â'r apeliadau derbyn ar gyfer Plentyn A a'r lleill yn unol â'r gweithdrefnau a nodir gan y Cyngor a bod y gweithdrefnau hyn yn unol â chanllawiau cenedlaethol. Darganfu hefyd fod y dystiolaeth feddygol a gyflwynwyd ar ran Plentyn A wedi'i hystyried. Daeth yr Ombwdsman i'r casgliad na fu unrhyw gamweinyddu yng nghyswllt y materion hyn; fodd bynnag, derbyniwyd y gŵyn yn rhannol oherwydd methiant y Cyngor i ymdrin â'r achos yn briodol, a achosodd anghyfiawnder i'r teulu oherwydd oedi ac ansicrwydd. Cytunodd y Cyngor i ymddiheuro wrth rieni Plentyn A am ymdrin â'r achos yn wael ac i dalu swm o £100 iddynt.

Achos rhif 201101138

Rhagfyr 2011 – Arall – Cyngor Sir Caerdydd

Cwynodd Mr a Mrs K nad oedd y Cyngor wedi gwneud y ddarpariaeth a nodwyd yn benodol yn natganiad Anghenion Addysg Arbennig (AAA) eu plentyn yn Ysgol 1. Yn dilyn hynny gwnaethant gais i'w plentyn gael ei drosglwyddo i Ysgol 2 a chwyno bod y broses drosglwyddo wedi cael ei hoedi heb gyfiawnhad. Yn olaf, bu iddynt gwyno bod y Cyngor wedi methu ag ymateb yn ddigonol i'w cwynion iddo.

Canfu'r Ombwdsmon na chwrddwyd â'r ddarpariaeth yn y datganiad (a oedd yn ymwneud ag asesiad risg yn Ysgol 1). Er y cynhaliwyd ymweliadau monitro gan staff y Cyngor, nid oedd unrhyw asesiad risg addas a digonol yn ei le ar gyfer plentyn Mr a Mrs K yn Ysgol 1. Yr oedd y Cyngor hefyd wedi methu ag ymateb i gwynion Mr a Mrs K iddo. Cadarnhaodd yr Ombwdsmon, felly, yr agweddau hyn ar y gwyn. Fodd bynnag, ni chadarnhaodd y gwyn bod y broses drosglwyddo wedi'i hoedi gan ei bod o fewn y cyfnod statudol ar gyfer diwygio datganiad AAA.

Derbyniodd y Cyngor yr argymhellion a wnaed gan yr Ombwdsmon. Cytunwyd i adolygu ei hyfforddiant asesu risg i staff a sicrhau bod geiriad datganiadau'n glir o ran pwy oedd yn gyfrifol am wneud y darpariaethau perthnasol. Cytunwyd hefyd i ymddiheuro i Mr a Mrs K, a phenodwyd swyddog i gynnal adolygiad o'r prosesau cwyno yn y Gwasanaeth Addysg.

Cyfeirnod yr achos 201001284

Yr Amgylchedd ac Iechyd yr Amgylchedd

Cadarnhawyd

Rhagfyr 2011 – Sŵn a Materion Niwsans Eraill – Cyngor Sir Caerdydd

Cwynodd Mr C bod Cyngor Sir Caerdydd wedi methu ag ymgynghori â thrigolion ynghylch gosod cae pêl-droed 5 bob ochr mewn Parc Lleol. Cwynodd hefyd bod y maes yn ffynhonnell niwsans sŵn a bod y Cyngor wedi methu ag ymdrin yn briodol â'i gwynion ynghylch y mater.

Dan Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990, oherwydd y defnyddiwyd y tir yn flaenorol fel cyrtiau tenis, nid oedd angen caniatâd cynllunio ar y Cyngor i osod y cae pêl-droed. Felly nid oedd unrhyw ofyniad ar y Cyngor i gynnal ymgynghoriad ffurfiol cyn gwneud newid o'r fath. Ni fu i'r Ombwdsmon ymchwilio i gwyn Mr C bod y Cyngor wedi methu ag ymgynghori â'r trigolion. Hysbyswyd Mr C o'r penderfyniad hwnnw ar 7 Mehefin 2011.

Dan Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990, rhaid i'r Cyngor ymchwilio i gwynion am niwsans sŵn a phenderfynu a yw'r sŵn yn niwsans statudol. Gall yr Ombwdsmon edrych ar y ffordd y bu i'r Cyngor ymdrin â chwynion o'r fath am niwsans sŵn. Fodd bynnag, ni chaiff gynnal ei ymchwiliad ei hun i'r niwsans ac ni chaiff ddod i benderfyniad a yw'r sŵn yn niwsans statudol ai peidio. Hefyd ni chaiff yr Ombwdsmon wrthdroi penderfyniad cyngor ynghylch a oes niwsans sŵn statudol yn bodoli ai peidio.

Casgliad yr Ombwdsmon oedd nad oedd unrhyw dystiolaeth i awgrymu bod y Cyngor wedi methu yn ei ddyletswydd statudol wrth ddod i'r penderfyniad nad oedd y sŵn yn niwsans statudol. Ni chadarnhawyd y rhan hon o gwyn Mr C.

Fodd bynnag, yr oedd yr Ombwdsmon yn ystyried bod methiant y Cyngor i hysbysu Mr C yn briodol o'i benderfyniad yn anfoddfaol. Canfu hefyd bod yr oedi cyn ymateb yn llawn i gwyn Mr C yn gwbl anfoddfaol. O'r herwydd, cadarnhaodd y gwyn am y ffordd y bu i'r Cyngor ymdrin â'i gwyn. Argymhellodd yr Ombwdsmon y dylai Mr C dderbyn iawndal o £100 ac ymddiheuriad am y diffygion a ganfuwyd. Argymhellodd hefyd y dylai'r Cyngor ddatblygu polisi niwsans sŵn a darparu hyfforddiant priodol i swyddogion i sicrhau bod ei wasanaeth o ran ymdrin â chwynion yn cydymffurfio â'r safonau perfformiad perthnasol.

Cyfeirnod yr achos 201100104

Tai

Cadarnhawyd

Awst 2011 – Anghydfod rhwng cymdogion ac ymddygiad gwrthgymdeithasol – Cyngor Sir Caerdydd

Cwynodd Ms B, perchennog-ddeiliad mewn bloc deiliadaeth gymysg dan berchnogaeth y Cyngor, nad oedd y Cyngor wedi cymryd camau/camau amserol yn erbyn tenantiaid a oedd yn gymdogion, Mr H, Mr C a Ms E. Roedd hi wedi cwyno am eu hymddygiad. Yn benodol, roedd Ms B wedi cwyno bod y Cyngor wedi oedi/methu o ran: cychwyn achos a sicrhau bod Mr H yn cael ei droi allan yn gynt; delio â'i chwyn yn erbyn Mr C a Ms E gan gynnwys cwynion eu bod yn gadael ffenestri'r cyntedd cymunedol ar agor; ymchwilio i weld a oedd Mr C yn preswyllo yn ei denantiaeth; rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf iddi/ rhoi dyddiaduron digwyddiadau iddi yn ddigon cyflym; a bod rheolaeth aneffeithiol y Cyngor dros y bloc wedi arwain at gynnydd yn ei thâl blynyddol am wasanaethau. Yn olaf, cynodd Ms B hefyd am benderfyniadau'r Cyngor ynghylch dyrannu llefydd gwag yn y bloc.

Canfu'r ymchwiliad fod y Cyngor wedi gweithredu ynghylch cwynion Ms B ac wedi dilyn ei bolisiâu a'i weithdrefnau eu hun yng nghyswllt Mr H. Cafwyd cyngor cyfreithiol mewnol ac roedd tystiolaeth yn dangos bod achos meddiannu wedi'i gyflwyno/cwblhau o fewn amser rhesymol. Ni chyfiawnhawyd y gwyn honno.

Yng nghyswllt gweddill y cwynion, nodwyd nad lle'r Ombwdsmon oedd penderfynu a ddylai rhywun gael ei droi allan neu beidio. Fodd bynnag, er bod llythyrau wedi'u hanfon i atgoffa pawb am amodau tenantiaeth ac ymddygiad yn y bloc, gwelwyd bod oedi wedi bod yng nghyswllt cwynion am Mr C a Ms E; fwy na thebyg oherwydd y sylw i achos llyth Mr H. Gwelwyd hefyd ddiffyg cyfathrebu, ac oedi o ran rhoi dyddiaduron digwyddiadau i Ms B (roedd y Cyngor wedi ymddiheuro am hyn). Cyfiawnhawyd y cwynion hyn, er nid lle'r Ombwdsmon oedd penderfynu a oedd y dystiolaeth yn golygu y dylid cymryd camau meddiannu yn erbyn Mr C neu Ms E, nac i broffwyo beth fyddai'r canlyniad pe byddid yn cymryd camau o'r fath.

Ni chyfiawnhawyd y gwyn am y ffenestri'n cael eu gadael ar agor a meddiannaeth fflat Mr C. Roedd y dystiolaeth yn dangos nad oedd modd cymryd dim camau rhesymol, heblaw'r camau a gymerodd y Cyngor, ynghylch ffenestri manau cyffredin, a bod ymchwiliad wedi'i gynnal i feddiannaeth Mr C yn ei fflat. Ni chyfiawnhawyd gweddill y cwynion oherwydd ni allai'r Ombwdsmon fod yn rhan o drafod lefelau tâl am wasanaeth, ond atgoffodd y Cyngor y byddai'n annheg i Ms B (neu lesddeiliaid eraill) dalu am gost gwaith adfer angenrheidiol oherwydd gweithredoedd tenant anhysbys. Y Cyngor oedd yn gyfrifol am benderfyniadau dyrannu, yn unol â'r gyfraith, ac ni allai'r Ombwdsmon ymyrryd â hynny.

Derbyniodd y Cyngor ganfyddiadau ac argymhellion yr Ombwdsmon a oedd yn cynnwys ymddiheuriad i Ms B ac iawndal o £150 iddi am y diffyg cyfathrebu a'r oedi a ganfuwyd. Nid oedd angen dim argymhelliad ffurfiol am ei bolisi/gweithdrefnau perthnasol gan eu bod wedi'u cynnig mewn cwynion eraill yr oedd ei swyddfa wedi ymchwilio iddynt yn barod (yr un adeg â'r digwyddiadau yng nghwynion Ms B).

Cyfeirnod yr achos 201000852

Awst 2011 – Glanhau toiledau cyhoeddus/strydoedd ac ati – Cyngor Dinas a Sir Caerdydd

Roedd Miss A, perchennog-ddeiliad mewn bloc o fflatiau, wedi cwyno droeon bod un o'r tenantiaid a oedd yn byw yn y bloc o fflatiau yn niwsans gan ei bod yn rhoi ei sbwriel allan yn gynnar. Yn ogystal â hyn, roedd mab yr un tenant yn fandaleiddio megis torri lein ddillad a difrodi'r ffensys. Roedd Miss A, drwy ei thaliadau gwasanaeth, yn gorfod cyfrannu at drwsio'r difrod hwn. Roedd Miss A wedi cwyno'n ffurfiol wrth y Cyngor gan honni ei fod wedi methu delio'n effeithiol â'r niwsans, a dywedodd ei bod yn anfodlon â'r ffordd y deliodd y Cyngor â'i chwyn.

Daeth ymchwiliad yr Ombwdsmon i'r canlyniad bod y Cyngor ar y cyfan wedi cymryd camau i fynd i'r afael â'r niwsans roedd Miss A wedi cwyno amdano. Fodd bynnag, nododd yr Ombwdsmon sawl adeg yn ystod achos Miss A lle nad oedd proses gyfathrebu'r Cyngor wedi bod mor effeithiol ag y gallai; roedd hyn yn cynnwys oedi wrth ymateb i ohebiaeth ysgrifenedig. Roedd yn teimlo bod y methiannau a nodwyd wrth gyfathrebu yn achos o gamweinyddu ac roedd modd cyfiawnhau cwyn Miss A i'r graddau hynny. Er bod yr Ombwdsmon yn croesawu'r camau roedd y Cyngor wedi'u cymryd ar ei liwt ei hun er mwyn ymateb i'r methiannau sylfaenol yn achos Miss A, argymhellodd y canlynol. Dylai Prif Weithredwr y Cyngor ymddiheuro unwaith eto ymhen mis ar ôl llunio'r adroddiad terfynol am y methiannau a nodwyd, a thalu £200 ychwanegol er mwyn adlewyrchu'r anhwylystod a achoswyd i Miss A. Yn olaf, gofynnwyd i'r Cyngor ystyried (mewn amserlen tri mis), pa wersi y gellid ei dysgu yng nghyswllt achos Miss A a p'un ai a oes angen rhoi dulliau ychwanegol ar waith er mwyn mynd i'r afael â rhywfaint o'r methiannau o ran cyfathrebu yng nghwyn Miss A.

Cyfeirnod yr achos 201001140

Ni Chadarnhawyd

Medi 2011 – Anghydfod rhwng cymdogion ac ymddygiad gwrthgymdeithasol – Cyngor Sir Caerdydd

Roedd y gŵyn yn ymwneud â'r ffordd yr oedd y Cyngor wedi ymateb i honiadau o niwsans sŵn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol gan sawl un o'i denantiaid. Ar ôl ystyried tystiolaeth gan yr achwynydd, yr Heddlu a'r Cyngor, daeth yr Ombwdsmon i'r casgliad na fu dim camweinyddu o ran sut deliodd y Cyngor â'r cwynion a gafodd. Penderfynodd, felly, beidio â chyfiawnhau'r gŵyn.

Cyfeirnod yr achos 201001171

Cynllunio a Rheoli Adeiladu

Cadarnhawyd

Mawrth 2012 – Materion cynllunio eraill – Cyngor Sir Caerdydd

Roedd cwyn Mr W yn ymwneud â'r ffordd yr oedd y Cyngor wedi delio â chais cynllunio llwyddiannus ar gyfer datblygiad llosgydd gwastraff yng Nghaerdydd. Cwynodd fod yr ymarfer ymgynghori a gynhaliwyd gan y Cyngor ar y datblygiad arfaethedig, o ran ei effaith bosibl, yn annigonol. Roedd Mr W o'r farn, pe byddai'r ymgynghoriad wedi bod yn fwy sylweddol, byddai'r Cyngor wedi gwrthod caniatáu'r datblygiad arfaethedig. Roedd Mr W yn pryderu y byddai'r cyfleuster yn rhyddhau allyriadau peryglus a niweidiol a fyddai'n niweidiol i iechyd preswylwyr y Ddinas.

Canfu'r Ombwdsmon, o ystyried natur, arwyddocâd a safle'r datblygiad arfaethedig, nid oedd yr ymarfer ymgynghori wedi cyrraedd y nod o'r hyn y gellid ei ddisgwyl yn rhesymol ganddo, a oedd yn cynrychioli camweinyddiad ar ran y Cyngor. Er gwaethaf y diffyg hwnnw, gwnaed gwrthwynebiadau amrywiol a manwl ynglŷn â'r cais a ystyriwyd yn briodol gan y Cyngor. Roedd yr Ombwdsmon o'r farn ei bod yn annhebygol, pe byddai ymarfer ymgynghori mwy sylweddol wedi'i gynnal, y byddai gwrthwynebiadau sylweddol eraill wedi'u derbyn, a fyddai wedi arwain at ganlyniad gwahanol. O ystyried lle'r oedd Mr W yn byw, nid oedd yr Ombwdsmon wedi'i argyhoeddi ei fod wedi dioddef anghyfiawnder o ganlyniad i'r camweinyddiad. Fodd bynnag, roedd nifer o unigolion a oedd yn cael eu cynrychioli gan Mr W, o ystyried lle'r oeddent hwy'n byw, wedi dioddef anghyfiawnder, am nad oedd y Cyngor wedi ymgynghori'n ddigonol â hwy. **Cadarnhaodd** yr Ombwdsmon y gŵyn mewn cysylltiad â'r unigolion hynny. Bu i'r Ombwdsmon argymhell y dylai'r Cyngor ymddiheuro iddynt ac adolygu ei weithdrefn ymgynghori lle gellid ystyried y gallai datblygiad arfaethedig gael effaith arwyddocaol ac eang ar iechyd cyhoeddus.

Rhif cyfeirnod yr achos 201002579

Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion

Adroddiadau Budd Cyhoeddus

Ionawr 2012 – Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion - Cyngor Sir Caerdydd

Fe wnaeth Mrs L gwyno wrth yr Ombwdsmon am y ffordd y gwnaeth Cyngor Caerdydd ymdrin ag achos a gyfeiriwyd at adran gwasanaethau cymdeithasol y Cyngor dan drefniadau Amddiffyn Oedolion Agored i Niwed (POVA). Codwyd yr achos gan staff yr ysbyty pan gafodd gŵr Mrs L ei dderbyn i'r ysbyty, ac roedd yn ymwneud â phryderon ynglŷn â'r ffordd y caniatwyd iddo ddatblygu'r radd fwyaf difrifol o friw pwysau (pressure sore). Roedd Mr L yn dioddef o MS ac yn gaeth i'w wely, a chyn iddo gael ei dderbyn i'r ysbyty, roedd yn cael gofal gartref gan Mrs L a'i ofalwyr, ac roedd Nyrsys Ardal yn rheoli ei friwiau pwysau. Roedd Mrs L yn poeni bod y trefniadau POVA wedi methu ymchwilio i'r pryderon a fynegwyd ac wedi methu ymchwilio i anghysondebau yn y dystiolaeth a roddwyd gan nyrsys ardal mewn cyfarfodydd POVA. Roedd hi hefyd yn poeni am y ffordd roedd y Cyngor wedi ymdrin â'i chwyn am y mater.

Dyfarnodd yr Ombwdsmon fod y gŵyn wedi'i chyfiawnhau, gan gasglu na fu i'r cyfarfodydd POVA ystyried yr achos a gyfeiriwyd yn ddigonol, ac y dylid rhoi eu canfyddiadau o'r neilltu gan nad oedd modd eu cynnal. Dyfarnodd yr Ombwdsmon bod cwyn arall Mrs L wedi'i chyfiawnhau hefyd, sef y gŵyn ynglŷn â'r ffordd y gwnaeth y Cyngor ystyried cwyn Mrs L, o ran ei brydlondeb, ac o ran sylwedd ei ymateb. Fe wnaeth yr Ombwdsmon argymhell y dylid talu iawndal i Mrs L i gydnabod yr amser a'r drafferth a dreuliodd wrth wneud ei chwyn. Gwnaeth nifer o argymhellion eraill i'r Cyngor hefyd; adolygiad i sicrhau nad oes unrhyw ddefnyddwyr gwasanaeth eraill mewn perygl; archwiliad o achosion a gyfeiriwyd a oedd yn cyhuddo staff y GIG o gam-drin neu esgeuluso er mwyn sicrhau yr ymdriniwyd â'r rhain yn briodol ac; ailystyried yr ymchwiliad gwreiddiol er mwyn cywiro'r cofnod a sicrhau y dysgwyd y gwersi perthnasol.

Achos rhif 201002439

Amrywiol Eraill

Cadarnhawyd

Mawrth 2012 – Delio â chwynion – Cyngor Sir Caerdydd

Anafwyd Mr S a'i fam pan ddisgynnodd casin caead rholio arnynt. Gofynnodd Mr S i Gyngor Sir Caerdydd ("y Cyngor") i ymchwilio i'r digwyddiad. Cyngorodd y Cyngor Mr S, yn dilyn hynny, bod yr ymchwiliad wedi canfod nad oedd tystiolaeth ddigonol i erlyn perchennog yr eiddo. Roedd Mr S yn anfodlon â'r ymchwiliad a gwnaeth gŵyn i'r Cyngor amdano. Rhwng mis Gorffennaf 2010 a mis Mai 2011, bu Mr S yn gohebu â'r Cyngor ynglŷn â'r mater. Dywedodd Mr S nad oedd yn fodlon ag ymatebion y Cyngor. Ym mis Medi 2011, cwynodd Mr S i'r Ombwdsmon bod y Cyngor wedi camdrafod yr ymchwiliad ac nad oeddent chwaith wedi delio â'i gŵyn ddilynol ynglŷn â'r ymchwiliad.

Canfu ymchwiliad yr Ombwdsmon bod y Cyngor wedi gweithredu fel yr Awdurdod Gorfodi ar ran yr Awdurdod Gweithredu Iechyd a Diogelwch ("yr HSE"). Mae'n ofynnol i Awdurdodau Gorfodi ("AG") ddilyn Datganiad Polisi Gorfodi'r HSE. Mae'r Datganiad Polisi Gorfodi'n galluogi AG i arfer eu disgrisiwn wrth benderfynu pa ddigwyddiadau y byddant yn ymchwilio iddynt, a oes angen camau gorfodi ac a ydynt am erlyn. Ni lwyddodd ymchwiliad yr Ombwdsmon i ganfod tystiolaeth bod ymchwiliad y Cyngor wedi methu â chydymffurfio â'r Datganiad Polisi Gorfodi neu ei bolisi a'i weithdrefnau ei hun. Ni chadarnhawyd yr elfen hon o'r gŵyn.

Dangosodd ymchwiliad y Cyngor nad oedd y Cyngor wedi rhoi ystyriaeth briodol i lythyr Mr S dyddiedig 20 Gorffennaf 2010 fel cwyn. Fodd bynnag, ym mis Mawrth 2011, ymddiheurodd y Cyngor am y methiant i ddarparu ymateb i lythyr mis Gorffennaf a darparodd ymatebion manwl yn dilyn hynny i feirniadaeth Mr S o'r ymatebion a'r camau gweithredu cynharach. Yr oeddwn o'r farn bod methiant y Cyngor i ymateb yn briodol i lythyr mis Gorffennaf yn anfodhaol. Yr oeddwn yn cadarnhau'r elfen hon o'r gŵyn.

Bu i mi atgoffa'r Cyngor o'r angen i sicrhau bod pob aelod o staff yn ymwybodol o'r polisïau a'r gweithdrefnau Cwyno Adrannol a Chorfforaethol a bod angen sicrhau eu bod yn cofrestru cwynion yn briodol a hefyd yn eu hymchwilio'n briodol.

Rhif cyfeirnod yr achos 201101478

Chwefror 2012 – Trin Cwynion – Cyngor Sir Caerdydd

Cwynodd Mr A, Aelod Seneddol, fod Cyngor Caerdydd wedi methu ag ymateb i'r materion penodol y cyfeiriwyd atynt mewn sylwadau a wnaeth ar ran dau o'i etholwyr, a bod y Cyngor wedi methu ag ymateb i'w gwynion ffurfiol am sut y cafodd ei drin.

Darganfu'r Ombwdsman fod oedi difrifol ac annerbyniol wedi bod gydag ymateb y Cyngor i ohebiaeth Mr A. Yn enwedig, roedd wedi cymryd bron i 2½ flynedd i ateb tri chwestiwn yn llythyr gwreiddiol Mr A. Roedd y Cyngor hefyd wedi methu â chydabod bod Mr A yn dymuno gwneud cwyn ffurfiol ynghylch sut y cafodd ei drin.

Derbyniodd yr Ombwdsman y cwynion. Argymhellodd fod y Cyngor yn ymddiheuro'n ffurfiol eto i Mr A; yn adolygu sut oedd yn ymdrin â gohebiaeth yn ei Swyddfa Weithredol ac yn y Gwasanaethau Plant; ac yn sicrhau pan fydd pobl yn ysgrifennu at y Prif Weithredwr, yr Arweinydd neu at Aelodau Gweithredol yn lleisio pryderon, ei fod yn rhoi manylion y weithdrefn gwyno briodol iddynt. Cytunodd y Cyngor i weithredu argymhellion yr Ombwdsman.

Achos rhif 201100125